

Rinze Ijbema - Matteüs 27, 45-46.

[1] Bidden, dus... Zoals we in Oost wel vaker een prekenserie hebben, zo hebben we de komende weken een hele Maand van gebed. In de diensten en daaromheen denken we over bidden, oefenen we in bidden, mediteren we over bidden. En vandaag begint het en vandaag beginnen we met bidden met Jezus. Net zoals de leerlingen van Jezus van toen naar Hem toe gingen met de vraag, 'Heer, leer ons bidden,' zo doen wij dat ook vandaag. 'Heer, leer ons bidden.' Nu heeft de Heer zijn leerlingen van toen en ons leren bidden: het gebed van de Heer, het Onze Vader. Dat gebed, dat komt terug op de laatste zondag van deze serie, op 1 februari. Vandaag focussen we niet op het gebed *van* de Heer, maar op wat het gebed *voor* de Heer betekende. Als we gaan bidden *met* Jezus dus eerst: wat betekent bidden *voor* Jezus.

[2] Wat is bidden, wat betekent het gebed voor je? Misschien zegt iemand: voor mij is bidden net zo belangrijk als ademen. **[3]** Het is de hartslag van mijn geloof, zo krijg ik de zuurstof binnen voor mijn leven als gelovige. Ik vind het een mooi beeld en ik zal het gebruiken, maar ik geef er wel een andere draai aan. Wat is bidden, wat is het gebed voor je? Niemand die die vraag aan Jezus stelde, en toch kun je zijn antwoord wel uit de Bijbel halen. Bidden valt voor Hem, met nog zo een paar dingen, onder 'het normale gedrag van een gelovige.' **[4]** Het normale gedrag van een gelovige.

Opnieuw een vraag: wat valt volgens jou onder het normale gedrag van een gelovige? Is dat naar de kerk gaan? Bidden voor het eten? Is het meer dan dat of stiekem nog minder? Als ik de Heer Jezus goed begrijp, is het voor Hem vrij duidelijk, en ik haal dit uit Matteüs 6. Het normale gedrag van een gelovige bestaat uit geven, bidden en vasten. **[5]** Geven, bidden en vasten. Je hebt gelijk, de Heer zegt nergens: 'Dit is mijn gebod, dat jullie geven, bidden en vasten.' Hij zegt nergens dat het moet, maar Hij gaat er al van uit dat je het doet. Hij zegt gewoon: 'Wanneer je aalmoezen geeft..., wanneer je bidt..., wanneer je vast.' Mij dunkt: deze dingen zijn voor Hem zo vanzelfsprekend, die hoeft Hij niet meer voor te schrijven. Iedereen snapt dat dit het normale gedrag van een gelovige is. Geven, bidden, vasten.

1. **[6]** Waarom: geven, en waarom als eerste: geven? Omdat God geeft. God geeft, vanaf het allereerste begin. 'Laat er licht zijn.' Cadeau van God. 'Beheer de aarde, Eva en Adam.' Cadeau van God. 'Jij gaat alle volken erven, en heel de aarde, Abraham.' Cadeau van God. 'Dit is het land, Israël,

dat Ik jullie voorvaders beloofd heb – en hier ben Ik, de God van jullie en je voorvaders.’ Cadeau van God. Als jij dus zegt dat je in deze God gelooft, dan is dit het eerste in je gedrag als gelovende: geven. En ook: als je als gelovende contact wilt houden met God, iets van Hem zien en ervaren in je leven, wat ligt er dan meer voor de hand dan te doen als Hij? Misschien mis je dat wel eens in je leven, dat je God ziet en Hem ervaart. Sommigen zeggen je dan dat je meer moet bidden. Is goed. Ik zeg dat je meer moet geven, nog beter.

[7] Kijk, God is liefde en God is genade. Dat is zijn karakter, dat is wie Hij is. Dus als Hij iets doet, dan is dat geven, want geven past helemaal, sluit helemaal aan bij liefde en genade. Wanneer jij met deze God wil leven, maar niet begint te oefenen met geven, ben jij als een wildwatervaarder die in zijn kajak op het droge gaat zitten en je peddels schrapen over de grond en je komt geen meter vooruit. ‘Is dit het nou, wildwatervaren?’ ‘Is dit het nou, leven met God?’ Nee, sufferd (sorry), dit is nog niks. Duik de rivier in, laat je meevoeren, ga kopje onder en kom weer boven, duik over de rand en merk hoe je wordt opgevangen, maar leef en leef en leef, en dus geef en geef en geef. Ze zeggen dat bidden ademhalen is voor een gelovende. Ik zeg dat geven voor een gelovige is wat inademen is voor een mens. Zo kom je in contact met de Levende God, die de Gevende God is.

[8] Ik begrijp dat ik moet uitleggen wat ik met geven bedoel. Ik bedoel met geven: geven. Als je iemand bent die graag helderheid hebt: geef de tienden, tien procent van je inkomen, tien procent van je tijd, gebruik het niet voor jezelf maar voor anderen die de goede God voor jou schijnbaar willekeurig maar stiekem doelbewust op je weg plaatst. Als je iets minder van de structuren bent: stel je elke dag opnieuw open voor die ene ontmoeting, die ene mogelijkheid die de goede God je die dag geeft om iets te delen met een vriend, een kennis, een toevallige voorbijganger. Maar in elk geval: doe je ogen open, kijk wie je blij kunt maken met iets dat God jou precies daarom heeft toevertrouwd en doe het dan. Zo adem je het Leven in. **[9]** Bidden mag essentieel zijn, geven is existentieel. Het geven gaat aan het bidden vooraf.

[10] Maar dan is bidden als uitademen. Al gevend dompelt God je onder in zijn wereld, al biddend breng je onder woorden dat dit is wat je wilt, leven met God, leven in zijn wereld. In de folder bij deze Maand van gebed zit een bijbelleesrooster. Deze week gaan de teksten over hoe de Heer Jezus zelf bidt, vanaf het eerste moment dat Hem helder wordt wat zijn taak op aarde is, tot het moment van zijn laatste adem. Van ‘neem mijn leven, laat het Heer, toegewijd zijn aan uw eer,’ tot ‘Vader, in uw handen beveel ik mijn geest.’ Bidden is offeren: Heer, hier is mijn dank, mijn lof. Heer, hier zijn mijn zorgen en vragen. Heer, hier zijn de lieve mensen om me heen, geef ze een plek in uw hart, zoals ze een plek in mijn hart hebben. Natuurlijk heb je gelijk: je kunt over bidden veel meer zeggen

dan dit. Maar dit wil ik er vandaag van zeggen: bidden hoort gewoon bij het normale gedrag van een gelovende. God komt gevend naar je toe en sleept je daarin mee. Jouw gebed is jouw antwoord, gedrag dat past voor een gelovende.

[11] En vasten. Voor veel gelovenden, ook van andere geloven, vormen bidden en vasten een twee-eenheid. Voor mij niet. Nu is het zo dat vasten, in de zin van: je tijdelijk onthouden van bij voorbeeld eten of van bij voorbeeld sommige soorten voedsel, nu is het zo dat vasten staat voor twee dingen: afzien en opzien. **[12]** Je ziet af van luxe en comfort, of ook tijdelijk van eerste levensbehoeften, dus afzien. En je ziet op naar God, de Gever van dat alles, omdat je lege maag, je eigen lichaam je vertelt hoe afhankelijk je bent van Hem. Maar afzien en opzien, dat leer je ook als je bij voorbeeld op blote knieën bidt. Of langere tijd van minder moet rondkomen. Of met verdriet moet omgaan. Afzien en opzien; vasten.

Als het gewone gedrag van een gelovende bestaat in geven, bidden en vasten, die drie-eenheid, als dat de ademhaling is voor je leven met God, dan is vasten het moment van stilte voor de volgende ademhaling. **[13]** Door te geven laat God je delen in zijn genade: je ademt in. Door te bidden geef je het bewust terug aan God: je ademt uit. Door te vasten (of door stil te staan bij je afhankelijkheid van God) richt je je opnieuw op de Gever van alle leven en maak je je klaar om zelf te geven van wat Hij je geeft. En opnieuw: juist als je weinig merkt van God in je leven, word dan eens stil. Niet dat ik je een trucje leer, dat God in die stilte gaat spreken. Dat is aan Hem, dat is aan God. Wie weet is de volgende stap dat jij opnieuw gaat geven, en al gevend ontdekt hoe God in jou aan het werk is. Maar de stilte is goed, de rust van vasten, van even afzien en opzien.

2. **[14]** Maar God, wat kunt U zwijgen. Waar bent U, als ons bidden is alsof je in de lucht praat? Er zijn hier mensen, jong en oud, die in hun hart Gods antwoorden kunnen koesteren: toen en toen, daar en daar, heeft Hij mij aangesproken, heeft Hij zichzelf getoond, heeft Hij mij bemoedigd. En omdat wij één lichaam zijn, als gemeente één levend organisme, mag jij mijn momenten van godservaring jezelf toe-eigenen, en ik die van jou. En dat delen in wat God aan anderen geeft, dat moeten we blijven doen, juist tegen de druk van de wereld in, die zegt dat alleen je eigen authentieke ervaringen tellen als bewijs. Zoals wat God vroeger gedaan heeft, in Israël, in Jezus Christus, nog steeds staat als bewijs van zijn betrokkenheid op ons allemaal, zo blijft ook wat God vandaag voor anderen doet een zegen voor mij. En tegelijk...

[15] Maar God, wat kunt U zwijgen. Waar bent U, als ons bidden is alsof je in de lucht praat? Er zijn hier mensen, jong en oud, die in hun hart met die vraag worstelen. Jong en oud, inderdaad. Het kan zijn, dat er een tijd geweest is dat jongeren de vragen hadden en ouderen de antwoorden. Die tijd is niet meer. Vroeger deden hele dorpen mee in het ritme van afzien en opzien, van knielen en danken. Nu ben je een vreemdeling in de stad, als je probeert te blijven leven met geven, bidden en vasten. En wie zegt je dat je niet in de lucht praat? Wat kun je, als je God een Vader noemt, maar die naam alleen al je verstikt? En wat moet je, als we ons doodschrikken van een terreuraanslag, 12 doden in Parijs? En wat doe je, als het normale gedrag van een gelovige geen effect lijkt te hebben? Werkt bidden niet meer?

[16] Heer, leer ons bidden. Dat is goed, zegt de Heer, luister maar. **[17]** ‘Mijn God, mijn God, waarom verlaat U mij?’ Jezus Christus, man van God, zo vol van God dat het niet kan missen: God zelf, zegt zelf hardop: maar God, wat kunt U zwijgen. Hij, die in heel zijn leven aan alle kanten toonde hoeveel beter het is te geven dan te ontvangen, die altijd alle aandacht voor ons had en tijd en een arm van God om je schouders, bij wie het nooit ophield, zoveel liefde en genade kon Hij putten uit zijn bron. Hij, die vanzelf het gesprek zocht met zijn Vader, van kinds af aan, in alle drukte, steeds de mensen die Hem lief waren onder Gods aandacht brengend, die zelfs zei dat Hij onze gebeden voor altijd in zijn gebeden op zou nemen, kijk, jouw woorden raken God, bereiken zijn hart, om Jezus’ wil, amen – geen amen. ‘Waarom verlaat U mij?’

En laat Hij nu in het grootste afzien blijven opzien. **[18]** Hij ging over de rand en niemand ving Hem op. En Hij wist het en Hij deed het toch. Wat had je dan van Hem verwacht? Als God ons zo in zijn hart sluit, dat Hij zichzelf blootstelt aan alles wat ons raakt, aan onze eigen zelfvernietigende bestaan, wat had je dan van Hem verwacht? Om ons op te vangen moet Hij dieper vallen dan ieder van ons. Ergens willen wij de verbinding met God verbreken, zonde. Soms ervaren wij een verbroken verbinding met God, mens zijn. God van zijn kant weigert de verbinding met ons te verbreken en doet wat daarvoor gedaan moet worden. Jezus, die met Hem verbonden is, zonder zonde, ervaart maar niet onverbondenheid met God, maar constateert het als een feit. En blijft opzien: ‘Mijn God, waarom verlaat U mij?’

3. We beginnen vandaag een Maand van gebed. Het leek mij goed bij nul te beginnen, en eerlijk te noemen dat bidden niet vanzelf gaat en het er niet gemakkelijker op wordt wanneer het voelt als praten in de lucht. Maar we beginnen deze Maand van gebed wel met Bidden met Jezus. En kijk, Hij is niet bij nul begonnen, maar er wel op uitgekomen. Je doet er goed aan jouw gebed bij dat van Hem

te laten beginnen. Van tweeën één: òf Hij heeft werkelijk ervaren wat het is om door God te zijn losgelaten – en dan kan Hij dus iets met jou als jij God niet ziet en hoort; òf Hij heeft geen idee van de afstand die jij kunt ervaren tot God, maar dan zeg je dat Hij zich aanstelt, daar op Golgotha. Je doet er goed aan jouw gebed bij dat van Hem te laten beginnen.

[19] En je doet er goed aan te blijven ademhalen. Geven, bidden, vasten: het is het gewone gedrag van een gelovende. Blijf wildwatervaren, laat de stroom je meevoeren. En deze week en de komende weken, laat je raken door het bidden van Jezus, van Paulus, van de Psalmen, van het Onze Vader. Maak gebruik van de mogelijkheden om je eigen bidden opnieuw te bekijken. Lees mee met het rooster, maak gebruik van de anonieme gebedsmuur, van de voorbede voor zieken, bid voor anderen, bid met anderen. En bovenal: blijf opzien naar God, in wie zijn hart jij een plek gevonden hebt.

Want dat deed Jezus ook, op Golgotha. Ik kan je nu natuurlijk wijzen op hoe God zelf niet bij het nulpunt van ‘waarom hebt U mij verlaten’ is blijven staan, maar Jezus na een adempauze beloond heeft en bekroond heeft door Hem het leven en dan ook alle macht in de hemel en op aarde te geven. En het is waar: Jezus’ opstanding uit de dood is Gods grootste cadeau voor ons allemaal en het begin van alles. Maar in het leven van Jezus heb je soms momenten, waarin je alles kunt samenvatten, zonder dat je steeds verwijst naar hoe het allemaal afloopt. Jezus leven van gebed heeft z’n dieptepunt op Golgotha: waarom verlaat U mij? Maar in dat afzien blijft Hij opzien en sluit zijn leven af met deze woorden: ‘Vader, in uw handen leg ik mijn geest.’ Toen was het volbracht, vervuld, af. Wie ondanks afzien zo blijft opzien, die mag het weten: wordt vervolgd. Al zou stille zaterdag duizend jaar duren, Christus is de Vader blijven zien en heeft Hem aan hun afspraak gehouden, aan dat cadeau dat ze elkaar al van eeuwigheid gaven, het cadeau van hun liefde, waarin ook wij zouden delen. God heeft A gezegd. Wordt vervolgd.

Amen.